

Audrey Laurin-Lamothe. Finantzen mundua hurbiletik segitzen

JENOFA BERHOKOIRIGOIN

Kapitalismoaren egitura ulertu

“Desberdintasun ekonomiko eta sozialeko sentibera izan naiz betidanik. Ekonomia kapitalistaren egiturak eta hainbat politika legitimatzeko egin diskurtsoak ulertu nahi nituelako lotu nintzen soziologia ekonomikoari. Arazo ekologiko, ekonomiko zein sozialak ulertzeko finantzaren esfera ulertu behar da”.

Finantza-merkatuen indarra handituz joan da, egitura publikoen erabakietan eta herritarron bizietan eragiteko boterea lortu arte. Edozein baldintzatan finantzak salbatzeko jarrera dute estatuek. Berdin dio zorraren handitzea badakar. “Kapitalismoaren salbatzeko neurrien eraberritzea sekulakoa da, horien amaiera ez dugu agian sekula ezagutuko”, dio Audrey Laurin-Lamothe. Attac-ek argitaratu *La dette du Quebec, vérités et mensonges* (Quebecen zorra, egiak eta gezurrak) liburuan parte hartu du.

“Ez dabilta edozein estatu murrizten, estatu soziala dute xehatzen”

Jenofa Berhokoirigoin

Estatuaren zorra aipatzen digute austeritatearen beharra azaltzeko orduan.

Zorraren estakurua erabiltzen hasi ziren 70eko hamarkadan, estatuan neoliberalismoaren bihurtzea hartzen hasi zirenean. Azpi-kontratatzek, pribatizazioak, malgutasuna... Noizean behin izen berri bat hartzen duten politiken multzoan sartzen da austeritatea. 2008ko krisiaz geroztik gero eta gehiago aipatzen digute zorra, gero eta austeritate handiagoa justifikatzeko.

Ezin dugu gastu publikoei soilik lotu estatuaren zorra.

Bi elementu hartu behar dira kontuan. Batetik, diru sartze batzuk bazterrerara utzi dituzte: zerga saihestea eta ihesa erraztu dituzte, zerga tasak apaldu dituzte... Enpresei zuzendu diru-laguntzak ere badira. Zerga tasa zinez apalak eta diru-laguntza alimalekoak ditugu Quebecen, sektore batzuentzat kasik zerga paradisu gara. Bestetik, diru sartzeen xahutzeari ere so egin behar zaio.

Hautu politiko batzuk dira eta jendarte-egituraren goian kausiturikoek dituzte erabakitzen. Ez dabilta edozein estatu murrizten, estatu soziala dute xehatzen.

Milaka milioi eman zizkieten bankuei.

Hautu politiko bat zen. Banku sistemoak badirela jakin behar da. Hamar bat inguru dira, gehienik 30 bat, baina lurreratuz gero, sistema finantzario guztia lirateke lurreratuko. Konfiantza oinarritzen da sistema finantzarioa eta konfiantza hautsiz gero, domino andana bat da erortzen. Hondamendi hori saihesteko zuten hautu hura egin. Baina banku horien boterea ahultzeko neurririk ez zuten finkatu. Gaur egun, herritarren etorkizuna erabakitzen du finantza-merkatuak.

Nolaz onartzen dute botere uzte hori?

Estatuen aberastasuna ez da bakarrik garapen industrialari lotua, finantza-merkatutik ere jasotzen dute. Etengabe emendatuz doa kapitalaren etekina; aldiz, lanarena geldi-geldirik dago. Isileko akordioa dago elite politikoen eta eragile finantzarioen artean.

AUDREY LAURIN-LAMOTHEK UTZIA

Finantzarizazioak are basago bilakatu al du kapitalismoa?

Arriskutsua zen kapitalismo industriala ere, eta ekologikoki jasangaitza zen. Bere aldakortasunagatik da arriskutsua finantza-kapitalismoa. Arriskua sistemikoa da, munduaren beste puntan gertatzen denaren menpeko gara. Gainera, neoliberalismoagatik krisi ekonomiko bati aurre egiteko behar genukeen sare soziala eskas dugu.

Aberastu daiteke zorra finantza merkatu- ra eramanez.

90eko hamarkadaz geroztik, zorrak burtsarako titulu bilakarazten ahal dituzte Kanadako bankuek. Estatuaren eta familien zorpetzea akuilatu zuen erabakiak. Arazoa da, etekina egiteko bide bilakatu delako. Maileguren bidez dirua banatzen dute ekonomiaren hazkundera ahalbidetzeko. Ikasleentzat mailegua, autoa erosteko mailegua, delako denda batek eskainitakoa... Maileguak geroz eta pertsonalatuagoak dira.

Burtsako salerosteak zergapetzea soluzioa dea?

Aterabide multzo baten barne den so-

Gaur egungo egoera sozioekonomikoak 20ko hamarkadakoarekin eite handia duela dio Laurin-Lamothe. Garai hartan bezala, ezjakitez eta etsipenez, jendea faxismoari lotzen ari dela ikusteak kezka eragiten dio.

luzio bat izan beharko luke. Zerga sistemaren erreforma, finantza aktibitateen kontrola, Eskandinavian bezala lan denboraren txikitzea, zerga paradisuen aurkako borroka, trantsizio ekologikoaren aldeko politikak... Anitz bada egiteko. Baina salerosten zergatzeak ez du paradigma berri batzuen hartzea ondo-rioztatuko.

Noizko kapitalismoaren bukaera?

Ez dut oraindik ikusten. Tokian tokiko elkartasunarekin errimatuz doan ekonomia bat dago, baina ezin dugu finantza-ekonomiaz erabat ihes egin. 2008an inork ez zuen pentsatzen estatuek bankuei dirua banatuko zirela! Kapitalismoaren salbatzeko neurrien eraberritzea sekulakoa da, haien amaiera ez dugu agian sekula ezagutuko. Halarik ere, ez dut uste krisi erraldoi bat itxoin behar dugunik kapitalismoaren ondo-

rengea irudikatzen. Egunero post-kapitalismoa gauzatzen dabilta batzuk, adibidez trantsizio ekologikoaz edota lanaren alienazioaz gogoetatuz. 20ko hamarkadarekin eite handia duen egoera batean gara: soldaten arteko desberdintasun handiak, xenofobiaren igoera...

Ez du itxura onik.

Faxismoaz geroz eta hurbilago den egoera batean gara. Haren mezua pasazarzea ez du lortzen ezkerak. Erran behar da sistema mediatikoak ez duela laguntzen, komunikabideen gehien-go zabala egitura pribatuen esku delako. 1922an Mussolini sostengatzeko Erroman egindako martxan zirenek ez zekiten zer nahi zuten. Faxismoan den masifikazio efektua beldurgarria da, mugimendu baten parte izan zaitezke egiten zabiltzanaz kontzientzia edota gogoeta zehatzik ukan gabe. Faxismoan ezjakina aktibismo politikoz eraldaturik da eta hori da izugarria. Mussolini boterera iritsi aitzin hor ziren faxismoaren osagaiak, Weimarko Errepublikan aldiz ez zen antolaturiko herritarren mugimendurik, Hitler boterera heldu eta jarri zituzten baliabide instituzionalak. ■